

Tarptautiniai skaitymo gebėjimų tyrimai: informacinių tekstų skaitymas internetinėje aplinkoje

DR. RAMUTĖ SKRIPKIENĖ, Nacionalinės švietimo agentūros Stebėsenos ir
vertinimo departamento Švietimo politikos analizės ir tyrimų skyriaus tyrėja

Tarptautiniai skaitymo gebėjimų tyrimai

IEA PIRLS – Tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas, 4 klasė

EBPO PISA - Tarptautinis penkiolikmečių tyrimas

Kas yra IEA PIRLS?

PIRLS (*Progress in International Reading Literacy Study*) – tai **tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas**, kas penkerius metus vykdomas daugelyje pasaulio šalių.

Tyrimo tikslas - pateikti informaciją apie ketvirtų klasių mokinių skaitymo **pasiekimus**, jų **pokyčius** ir **tendencijas**, taip pat įvertinti vaikų mokymosi skaityti **patirtį** namuose ir mokykloje.

Pirmasis PIRLS ciklas – **2001 m.** (dalyvavo 35 šalys),
antrasis – **2006 m.** (40 šalių),
trečiasis – **2011 m.** (45 šalys),
ketvirtasis – **2016 m.** (61 dalyvis: 50 šalių ir 11 teritorijų).

2021 m. šis tyrimas vyksta jau **penktą kartą**.

Skaitymo gebėjimų apibrėžtis

Skaitymas – tai gebėjimas suprasti ir vartoti tas rašytinės kalbos formas, kurios reikalingos gyvenant visuomenėje ir (ar) kurios svarbios asmeniškai.

Skaitytojai gali kurti (konstruoti) tekstų prasmę įvairiais būdais.

Jie skaito siekdami ko nors **išmokti**, būti skaitančiųjų bendruomenės dalimi mokykloje ir kasdieniame gyvenime, taip pat jie skaito savo malonumui.

Kas yra EBPO PISA?

PISA (*Programme for International Student Assessment*) – tai **tarptautinis penkiolikmečių tyrimas, skirtas įvertinti mokinių žinias ir gebėjimus**, reikalingus sėkmingai dalyvauti visuomenės gyvenime, tai pritaikyti nepažįstamose situacijose mokykloje ir už jos ribų.

Tiriami 15 metų moksleivių **skaitymo, matematikos ir gamtos mokslų** pasiekimai ir juos įtakojoantys veiksniai.

Tyrimo ciklas vyksta 3 metus. Kiekvieno ciklo metu dėmesys skiriamas vienai iš šių sričių, o kitos dvi atlieka palydinčio tyrimo vaidmenį.

PISA 2000* pagrindinė sritis buvo skaitymo gebėjimai, PISA 2003* – matematinis raštingumas, PISA 2006 – gamtamokslinis raštingumas, **PISA 2009 - skaitymo gebėjimai**, PISA 2012 – matematinis raštingumas, PISA 2015 - gamtamokslinis raštingumas, **PISA 2018 – skaitymo gebėjimai**.

*Lietuva nedalyvavo

Skaitymo gebėjimų apibrėžtis (EBPO PISA)

Skaitymas – tai gebėjimas suprasti, naudoti, vertinti, apmąstyti tekstus ir į juos įsitraukti siekiant savo tikslų, plėtoti savo žinias ir potencialą ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

Kokios tarptautinių tyrimų naujovės nuo 2015 (EBPO PISA) ir 2016 (IEA PIRLS) metų?

- PASIEKIMŲ VERTINIMAS ELEKTRONINĖJE APLINKOJE
- INTERAKTYVAUS ELEKTRONINIO TEKSTO SKAITYMAS INTERNETINĖJE APLINKOJE

TYRIMO EBPO PISA SKAITYMO GEBĖJIMŲ TEORINIO MODELIO STRUKTŪRA

	Vientisas tekstas 65%	Mišrus (įvairialypis) tekstas 35%
Rasti informaciją 25%	Peržvelgti ir rasti 15%	Ieškoti ir rasti atitinkamą tekstą 10%
Suprasti 45%	Pateikti pažodinę reikšmę 15% Apibendrinti ir suformuluoti išvadas 15%	Apibendrinti ir suformuluoti išvadas 15%
Vertinti ir apmąstyti 30%	Įvertinti kokybę ir patikimumą ir Apmąstyti turinį ir formą 20%	Suvokti prieštarinę informaciją ir atsirinkti tinkamą 10%

Interaktyvūs tyrimo EBPO PISA pavyzdžiai internete

<https://www.oecd.org/pisa/test/>

<https://www.oecd.org/pisa/test/other-languages/pisa2018testquestions-otherlanguages.htm>

Informaciniai tekstai:

- Forumas apie vištas (Internetinis Forumas)
- Rapa Nui (Tinklaraštis)
- Karvės pienas (Straipsniai internete)

Forumas apie vištas (Internetinis Forumas)

Programme for
International Student
Assessment

Forumas apie vištas
Įvadas

Perskaitykite įvadą ir spustelėkite rodyklę TOLIAU.

Jūs lankotes pas gimines, kurie neseniai persikėlė į kaimą auginti vištų. Tetai uždavėte klausimą: „Kaip išmokote auginti vištas?“

Ji atsakė: „Kalbėjomės su daugeliu žmonių, auginančių vištas. Be to, internete taip pat daugybė informacijos. Pavyzdžiui, yra toks forumas „Vištų sveikata“, kuriame mėgstu lankytis. Visai neseniai jis man labai pravertė, kai viena iš mano vištų susižalojo koją. Parodysiu tau mūsų pokalbį.“

Norėdami perskaityti pokalbį forume, spustelėkite rodyklę TOLIAU.

FORUMAS

Forumas apie vištas

Klausimas 2 / 7

Remdamiesi dešinėje pateikto forumo „Vištų sveikata“ informacija, pasirinkite atsakymą.

Kodėl Iveteta_88 nusprendė užduoti savo klausimą interneto forume?

- ☐ Nes ji nežinojo, kaip rasti veterinara.
- ☐ Nes ji galvojo, kad jos vištai nenutiko nieko rimta.
- ☐ Nes ji norėjo savo vištai padėti kuo greičiau.
- ☐ Nes ji neišgalėjo sau leisti nuvykti pas veterinara.

Forumas apie vištas

Klausimas 3 / 7

Remdamiesi dešinėje pateikto forumo „Vištų sveikata“ informacija, lentelėje pasirinkite atsakymus.

Vieni pasisakymai forume gali būti tiesiogiai susiję su tema, o kiti ne. Prie kiekvieno pasisakymo pasirinkite **Taip** arba **Ne**, taip nurodydami, ar žemiau pateikti pasisakymai yra susiję su Iveteta_88 problema.

Ar pasisakymas susijęs su Iveteta_88 problema?	Taip	Ne
NeleB79 pasisakymas	☐	☐
Monikos pasisakymas	☐	☐
Viskas_pauksciams pasisakymas	☐	☐
Beno pasisakymas	☐	☐
Fredo pasisakymas	☐	☐

Forumas apie vištas

Klausimas 1 / 7

Remdamiesi dešinėje pateikto forumo „Vištų sveikata“ informacija, pasirinkite atsakymą.

Ką Iveteta_88 nori sužinoti?

- ☐ Ar ji gali duoti aspirino susižalojusiai vištai.
- ☐ Kaip dažnai ji gali duoti aspirino susižalojusiai vištai.
- ☐ Kaip susisiekti su veterinaru dėl susižalojusios vištos.
- ☐ Ar ji gali nustatyti, kaip stipriai susižalojusiai vištai skauda.

Forumas apie vištas

Klausimas 6 / 7

Remdamiesi dešinėje pateikto forumo „Vištų sveikata“ informacija, pasirinkite atsakymą ir įrašykite paaiškinimą.

Kas parašė patikimiausią atsakymą į Iveteta_88 užduotą klausimą?

- ☐ NeleB79
- ☐ Monika
- ☐ Viskas_pauksciams
- ☐ Fredas

Pagrįskite savo atsakymą.

Vištų sveikata

Informacijos apie vištų sveikatos palaikymą šaltinis internete.

Apie

Forumas

Nuotraukos

Ar galima vištoms duoti aspirino?

Iveta_88 TEMOS AUTORIS

Spalio 28 d. 18:12

Sveiki!

Ar nieko tokio, jeigu vištai duosiu aspirino? Jai 2 metai ir, man regis, ji susižalojo koją. Pas veterinara galėsiu nuvykti tik pirmadienį, o į skambučius jis neatsiliepia. Atrodo, kad mano vištei labai skauda. Norėčiau jai duoti ko nors, kas numalšintų skausmą, kol galėsiu nuvežti ją pas veterinara. Dėkoju už pagalbą.

NeleB79

Spalio 28 d. 18:36

Nežinau, ar aspirinas nekenkia vištoms. Prieš duodama savo paukščiams vaistų visuomet pasitariu su veterinaru. Žinau, kad kai kurie vaistai, kurie nekenkia žmonėms, gali būti labai pavojingi paukščiams.

Monika

Spalio 28 d. 18:52

Esu davusi aspirino vienai iš savo vištų, kai ši buvo susižeidusi. Nekilo jokių problemų. Kitą dieną nuvykome pas veterinara, bet ji jau jautėsi geriau. Manau, gali būti pavojinga, jei duosi per daug, tad neviršyk leistino kiekio! Tikiuosi, jai jau geriau!

Viskas_pauksciams

Spalio 28 d. 19:07

Sveiki! Nepamirškite peržiūrėti mano pasiūlymų – visos prekės paukščiams už ypač žemą kainą. Kaip tik šiuo metu vyksta didžiulis išpardavimas!

Benas

Spalio 28 d. 19:15

Gal kas nors gali pasakyti, kaip suprasti, ar višta serga? Ačiū.

Fredas

Spalio 28 d. 19:21

Labas, Iveta,
Esu veterinaras, mano specializacija – paukščiai. Susižalojusioms vištoms tikrai galite

TINKLARAŠTIS

Rapa Nui

Klausimas 1 / 7

Remdamiesi dešinėje pateikto šaltinio „Profesorės tinklaraštis“ informacija, pasirinkite atsakymą.

Kada, remiantis tinklaraščiu, profesorė pradėjo rinkti medžiagą savo tyrimui?

- ☐ XX a. dešimtajame dešimtmetyje.
- ☐ Prieš devynis mėnesius.
- ☐ Prieš vienerius metus.
- ☐ Gegužės pradžioje.

ir bėgius, pagamintus iš didelių medžių, kadaise augusių šioje saloje. Mįslė buvo įminta.

Tačiau dar viena paslaptis liko neatskleista. Kas nutiko tiems augalams ir dideliems medžiams, kurie buvo naudojami moai gabenimui? Kaip jau rašiau, žvelgdama pro savo kambario langą, matau tik žolę, krūmus ir vieną kitą medelį, tačiau nieko, kas galėjo būti naudojama šioms milžiniškoms statuloms gabenti. Tai viliojantis galvosūkis, kurį aš mėginsiu įveikti ir apie tai papasakoti savo tinklaraštyje bei paskaitose. O kol kas galite mėginti šią paslaptį atskleisti patys. Siūlau pradėti nuo Jared Diamond knygos „Žlugimas“. [Ši knygos „Žlugimas“ apžvalga galėtų būti puiki pradžia.](#)

Keliautojas_14

Gegužės 24 d. 16:31

Laba diena, profesore! Visuomet seku Jūsų darbus Velykų saloje. Nekantrauju perskaityti „Žlugimą“!

KB_Sala

Gegužės 25 d. 9:07

Man taip pat patinka skaityti apie tai, ką atradote Velykų saloje, tačiau manau, kad reikėtų apsvarstyti ir kitą teoriją. Perskaitykite šį straipsnį: www.mokslonaujienos.lt/Polinezijos_ziurkes_Rapa_Nui

Tinklaraštis

Knygos apžvalga

Mokslo naujienos

www.profesorestinklarastis.lt/tyrimai/RapaNui

Profesorės tinklaraštis

Paskelbta gegužės 23 d. 11:22

Žvelgdama ryte pro savo kambario langą, matau kraštovaizdį, kurį išmokau mylėti gyvendama čia, Rapa Nui saloje, dar žinomoje Velykų salos vardu. Žaliuojanti žolė ir krūmai, žydras dangus, o fone matyti seni, dabar jau užgesę ugnikalniai.

Šiek tiek liūdna, nes tai paskutinė mano savaitė saloje. Baigiau rinkti medžiagą savo tyrimui, tad atėjo laikas grįžti namo. Kiek vėliau eisiu pasivaikščioti kalnuose ir atsisveikinsiu su moai, kuriuos tyrinėju pastaruosius devynis mėnesius. Štai keleto šių masyvių statulų nuotrauka.

Jeigu šiais metais sekėte mano tinklaraštį, jau turėtumėte žinoti, kad Rapa Nui gyventojai šiuos moai iškėlė prieš šimtus metų. Šios įspūdingos statulos buvo iškaltos vienintelėje skaldykloje, esančioje rytinėje salos dalyje. Kai kurios statulos sveria tūkstančius kilogramų, tačiau Rapa Nui gyventojai sugebėjo jas nugabenti į kitas, toli nuo skaldyklos esančias vietas nenaudodami kranų ar kitos sunkiosios

Rapa Nui

Klausimas 3 / 7

Remdamiesi dešinėje pateikto šaltinio „Knygos „Žlugimas“ apžvalga“ informacija, lentelėje pasirinkite atsakymus.

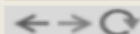
Žemiau pateikta keletas teiginių iš knygos „Žlugimas“ apžvalgos. Ar šie teiginiai yra faktai, ar nuomonės? Prie kiekvieno teiginio pasirinkite **Faktas** arba **Nuomonė**.

Ar šis teiginys yra faktas, ar nuomonė?	Faktas	Nuomonė
Knygoje autorius aprašo keletą civilizacijų, kurios žlugo dėl jų pačių priimtų sprendimų, padariusių didelį poveikį aplinkai.	☐	☐
Vienas labiausiai sukrečiančių pavyzdžių, aprašytų knygoje, yra Rapa Nui sala.	☐	☐
Jie ir iškalė moai, žymiąsias statulas, o joms gabenti į skirtingas salos vietas naudojo tuos gamtos išteklius, kuriuos turėjo.	☐	☐
Kai 1722 m. pirmieji europiečiai atvyko į Rapa Nui salą, moai ten vis dar stovėjo, tačiau medžių jau nebebuvo.	☐	☐
Tai puiki knyga ir ją turėtų perskaityti visi, kuriems rūpi mus supanti gamta.	☐	☐

Tinklaraštis

Knygos apžvalga

Mokslo naujienos

www.moksliniuknyguapzvalgos.lt/zlugimas

Knygos „Žlugimas“ apžvalga

Jared Diamond naujoji knyga „Žlugimas“ – tai akivaizdus perspėjimas dėl to, kokios pasekmės mūsų laukia, jeigu ir toliau kenksime gamtai. Knygoje autorius aprašo keletą civilizacijų, kurios žlugo dėl jų pačių priimtų sprendimų, padariusių didelį poveikį aplinkai. Vienas labiausiai sukrečiančių pavyzdžių, aprašytų knygoje, yra Rapa Nui sala.

Pasak autoriaus, polineziečiai šioje saloje apsigyveno maždaug 700-aisiais mūsų eros metais. Jie sukūrė klestinčią, maždaug 15 000 gyventojų turinčią visuomenę. Jie ir iškalė moai, žymiąsias statulas, o joms gabenti į skirtingas salos vietas naudojo tuos gamtos išteklius, kuriuos turėjo. Kai 1722 m. pirmieji europiečiai atvyko į Rapa Nui salą, moai ten vis dar stovėjo, tačiau medžių jau nebebuvo. Gyventojų tebuvo likę keli tūkstančiai, o ir išgyventi jiems sekėsi gana sunkiai. J. Diamond rašo, kad Rapa Nui gyventojai iškirtė medžius tam, kad galėtų ūkininkauti ir užsiimti kita veikla, be to išgaudė beveik visus saloje gyvenusius sausumos ir vandens paukščius. Jo teigimu, dėl senkančių gamtos išteklių kilo pilietiniai karai ir Rapa Nui visuomenė žlugo.

Šios nuostabios, bet gąsdinančios knygos pagrindinė mintis yra ta, kad praeityje žmonės patys priėmė sprendimą sunaikinti savo aplinką, iškirdami visus medžius bei išgaudydami visas gyvūnų rūšis. Pasak autoriaus, guodžia tik tai, kad mes galime nuspręsti **nebekartoti** tų pačių klaidų šiandien. Tai puiki knyga ir ją turėtų perskaityti visi, kuriems rūpi mus supanti gamta.

Rapa Nui

Klausimas 4 / 7

Remdamiesi dešinėje pateikto šaltinio „Ar Rapa Nui salos medžius sunaikino Polinezijos žiurkės?“ informacija, pasirinkite atsakymą.

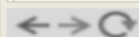
Kuriuo klausimu straipsnyje minimi mokslininkai ir Jared Diamond sutaria?

- ☐ Žmonės apsigyveno Rapa Nui saloje prieš šimtus metų.
- ☐ Rapa Nui saloje nebeliko didelių medžių.
- ☐ Polinezijos žiurkės suėdė didelių Rapa Nui saloje augusių medžių sėklas.
- ☐ Europiečiai į Rapa Nui salą atvyko 18-ame amžiuje.

Tinklaraštis

Knygos apžvalga

Mokslo naujienos

www.mokslonaujienos.lt/Polinezijos_ziurkes_Rapa_Nui

MOKSLO NAUJIENOS

Ar Rapa Nui salos medžius sunaikino Polinezijos žiurkės?

Michael Kimball, mokslo žurnalistas

2005 m. Jared Diamond išleido knygą „Žlugimas“, kurioje jis aprašė, kaip Rapa Nui saloje (dar vadinamoje Velykų sala) įsikūrė žmonės.

Vos tik išleidus knygą kilo daugybė ginčų. Dauguma mokslininkų abejojo J. Diamond teorija apie tai, kas nutiko saloje. Jie sutiko, kad didžiuliai medžiai išnyko dar iki europiečiams atvykstant į salą 18-ame amžiuje, tačiau nepritarė Jared Diamond teorijai dėl jų išnykimo priežasties.

Neseniai du mokslininkai, Carl Lipo ir Terry Hunt, paskelbė naują teoriją. Jų įsitikinimu, Polinezijos žiurkės suėdė medžių sėklas, ir todėl nauji medžiai nebegalėjo išdygti. Jie mano, kad žiurkės kartu su pirmaisiais naujakuriais kanojomis į Rapa Nui salą atkeliavo arba atsitiktinai, arba buvo atgabentos tyčia.

Tyrimai patvirtina, kad žiurkių populiacija gali padvigubėti kas 47 dienas. O tai reiškia, kad joms reikėjo labai daug maisto. Savo teorijai pagrįsti C. Lipo ir T. Hunt siūlo pažvelgti į kokoso riešutų likučius, kuriuose matyti žiurkių paliktos dantų žymės. Žinoma, jie pripažįsta, kad žmonės taip pat prisidėjo prie Rapa Nui miškų naikinimo. Tačiau, jų manymu, Polinezijos žiurkė buvo daug didesnis kaltininkas tarp daugybės kitų veiksnių.

Rapa Nui

Klausimas 6 / 7

Remdamiesi visų trijų dešinėje pateiktų šaltinių, kuriuos rasite paspaudę atitinkamus skirtukus, informacija, nutempkite teorijose minimas priežastis ir jas vienijantį padarinį į reikiamas vietas lentelėje.

Teorijos

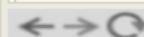
Priežastis	Padarinys	Teorijos šalininkai
		Jared Diamond
		Carl Lipo ir Terry Hunt

Moai buvo kalami toje pačioje akmenų skaldykloje.	Polinezijos žiurkės suėdė medžių sėklas, ir todėl nauji medžiai nebegalėjo išdygti.	Naujakuriai Polinezijos žiurkes į Rapa Nui salą atsigabeno kanojomis.
Rapa Nui saloje nebeliko didelių medžių.	Rapa Nui gyventojams reikėjo natūralių gamtos išteklių, kad galėtų gabenti moai.	Žmonės iškirto medžius tam, kad galėtų ūkininkauti ir užsiimti kita veikla.

Tinklaraštis

Knygos apžvalga

Mokslo naujienos

www.mokslonaujienos.lt/Polinezijos_ziurkes_Rapa_Nui

MOKSLO NAUJIENOS

Ar Rapa Nui salos medžius sunaikino Polinezijos žiurkės?

Michael Kimball, mokslo žurnalistas

2005 m. Jared Diamond išleido knygą „Žlugimas“, kurioje jis aprašė, kaip Rapa Nui saloje (dar vadinamoje Velykų sala) įsikūrė žmonės.

Vos tik išleidus knygą kilo daugybė ginčų. Dauguma mokslininkų abejojo J. Diamond teorija apie tai, kas nutiko saloje. Jie sutiko, kad didžiuliai medžiai išnyko dar iki europiečiams atvykstant į salą 18-ame amžiuje, tačiau nepritarė Jared Diamond teorijai dėl jų išnykimo priežasties.

Neseniai du mokslininkai, Carl Lipo ir Terry Hunt, paskelbė naują teoriją. Jų įsitikinimu, Polinezijos žiurkės suėdė medžių sėklas, ir todėl nauji medžiai nebegalėjo išdygti. Jie mano, kad žiurkės kartu su pirmaisiais naujakuriais kanojomis į Rapa Nui salą atkeliavo arba atsitiktinai, arba buvo atgabentos tyčia.

Tyrimai patvirtina, kad žiurkių populiacija gali padvigubėti kas 47 dienas. O tai reiškia, kad joms reikėjo labai daug maisto. Savo teorijai pagrįsti C. Lipo ir T. Hunt siūlo pažvelgti į kokoso riešutų likučius, kuriuose matyti žiurkių paliktos dantų žymės. Žinoma, jie pripažįsta, kad žmonės taip pat prisidėjo prie Rapa Nui miškų naikavimo. Tačiau, jų manymu, Polinezijos žiurkė buvo daug didesnis kaltininkas tarp daugybės kitų veiksnių.

Įvadinė situacija

Karvės pienas

Perskaitykite žemiau pateiktą informaciją ir spustelėkite rodyklę TOLIAU.

Ana, Kristoferis ir Semas kalbasi apie kavinukės savininko sprendimą nebepardavinėti karvės pieno. Semas sako: „Galbūt karvės pienas tapo per brangus“. Kristoferis, žiūrėdamas į savo išmanųjį telefoną, atsako: „Galbūt, tačiau ir aš internete paieškojau informacijos apie karvės pieną. Tuoju persiųsiu jums nuorodą į neseniai publikuotą straipsnį, kuris galėtų paaiškinti tokį savininko sprendimą.“

Ana ir Semas atidaro Kristoferio siųstą nuorodą ir perskaito straipsnį pavadinimu „Karvės pienui tarkite „Ne!“.

Norėdami perskaityti antrąjį šaltinį, spustelėkite rodyklę TOLIAU.

Karvės pienas

Klausimas 1 / 7

Remdamiesi dešinėje pateikto šaltinio „Iš ūkio tiesiai į lentyną“ informacija, pasirinkite atsakymą.

Su kuriuo iš šių teiginių, remiantis TPPA, sutiktų žinomiausi sveikatos specialistai ir organizacijos?

- ☐ Pieno ir pieno produktų vartojimas skatina nutukimą.
- ☐ Pienas yra puikus gyvybiškai svarbių vitaminų ir mineralų šaltinis.
- ☐ Pienė yra daugiau vitaminų nei mineralų.
- ☐ Pieno vartojimas yra pagrindinė osteoporozės priežastis.

Karvės pienas

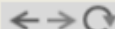
Klausimas 2 / 7

Remdamiesi dešinėje pateikto šaltinio „Iš ūkio tiesiai į lentyną“ informacija, pasirinkite atsakymą.

Koks yra pagrindinis šio teksto tikslas?

- ☐ Įtikinti, kad pieno produktų vartojimas padeda mesti svorį.
- ☐ Palyginti „Iš ūkio tiesiai į lentyną“ pieno produktus su kitais pieno produktais.
- ☐ Informuoti visuomenę apie rizikas, susijusias su širdies ligomis.
- ☐ Paskatinti „Iš ūkio tiesiai į lentyną“ pieno produktų vartojimą.

Iš ūkio tiesiai į lentyną

 www.is_ukio_tiesiai_i_lentyna_pienine.lt**IŠ ŪKIO TIESIAI Į LENTYNĄ**

Apie mus Produktai Mityba

Maistinė pieno vertė: *nesuskaičiuojama nauda!*

„Iš ūkio tiesiai į lentyną“ pieno produktuose gausu pagrindinių maistinių medžiagų: kalcio, baltymų, vitamino D, vitamino B12, riboflavino ir kalio. Dėl šių vitaminų ir mineralų „Iš ūkio tiesiai į lentyną“ pieno produktų vartojimas tampa svarbia sveikos mitybos dalimi. Kasdienis jų vartojimas yra puikus būdas užtikrinti, kad jūsų organizmas gautų vitaminų ir mineralų, kurių jam taip reikia.

„Iš ūkio tiesiai į lentyną“ pieno produktų vartojimas padeda mesti ir palaikyti rekomenduojamą kūno svorį. Pienas taip pat stiprina kaulus ir didina jų tankį. Jis netgi gerina širdies ir kraujagyslių veiklą bei mažina vėžio riziką. Vienoje stiklinėje pieno gausu vitaminų, mineralų ir kitų elementų, naudingų jūsų sveikatai.

Pasak medicinos mokslų daktaro, pediatrijos klinikų docento Irvino Kalifornijos universitete Bill Sears, piene yra daugybė svarbių maisto medžiagų. Šiai Bill Sears minčiai pritaria ir Tarptautinė pieno produktų asociacija (TPPA, angl. International Dairy Foods Association (IDFA)). Iš tiesų ji teigia, kad daugelis sveikatos specialistų ir organizacijų taip pat turėtų pritarti šiai nuomonei:

Pieno sudėtyje yra devynios gyvybiškai svarbios maisto medžiagos. Pienas yra ne tik puikus kalcio ir vitamino D šaltinis, tačiau jame taip pat gausu vitamino A, baltymų ir kalio. Pieno produktus rekomenduoja ir gydytojai. Jų naudą sveikai mitybai jau seniai patvirtino mitybos specialistų ir mokslininkų bendruomenė, kaip antai: Nacionalinis osteoporozės fondas, vyriausiasis JAV chirurgas, Nacionaliniai sveikatos institutai, Amerikos medicinos asociacijos mokslo reikalų taryba ir daugelis kitų svarbių sveikatos apsaugos organizacijų.

Tarptautinė pieno produktų asociacija, 2007 m. rugsėjo 27 d.

Karvės pienas

Klausimas 3 / 7

Remdamiesi dešinėje pateikto šaltinio „Karvės pienui tarkite „Ne““ informacija, lentelėje pasirinkite atsakymus.

Ar žemiau pateikti teiginiai galėjo būti priežastimi, dėl kurios Dr. Garza parašė šį straipnį? Prie kiekvieno teiginio pasirinkite **Taip** arba **Ne**.

Ar šis teiginys galėjo būti priežastimi, dėl kurios buvo parašytas straipsnis?	Taip	Ne
Priversti suabejoti pieno produktų nauda sveikatai.	☐	☐
Paraginti visuomenę tuojau pat nustoti gėrus pieną.	☐	☐
Aptarti įvairių tyrimų išvadas apie karvės pieną.	☐	☐
Atkreipti dėmesį, kad pienas ir kiti pieno produktai nebuvo tiriami.	☐	☐

Karvės pienas

Klausimas 7 / 7

Remdamiesi abiejų dešinėje pateiktų šaltinių, kuriuos rasite paspaudę atitinkamus skirtukus, informacija, pasirinkite atsakymą ir įrašykite paaiškinimą.

Ana, Kristoferis ir Semas kalbasi apie abu tekstus.

Kristoferis: Kad ir kaip pasielgs kavinukės savininkas, aš vis tiek kiekvieną dieną gersiu pieną. Jį gerti tikrai sveika.

Ana: O aš ne! Jeigu pienas nėra sveika, nuo šiol gersiu jo kuo mažiau.

Semas: Nežinau. Manau, reikėtų labiau pasidomėti, prieš darant kokias nors išvadas.

Kurio nuomonei pritariate?

- ☐ Kristoferio
☐ Anos
☐ Semo

Paaiškinkite savo atsakymą, remdamiesi bent viename iš tekstų pateikta informacija.

[Iš ūkio tiesiai į lentyną](#)[Tarkite ne](#)www.naujausistraipsniaiapiesveikata.lt/pienas**NAUJAUSI STRAIPSNIAI APIE SVEIKATĄ****KARVĖS PIENUI
TARKITE „NE“!**

Korespondentas sveikatos klausimais, dr. R. Garza

Karvės pienas atlieka **svarbų** vaidmenį daugelio amerikiečių gyvenime. Kūdikiai geria karvės pieną iš buteliukų. Vaikai užpila pienu sausų pusryčius. Net suaugusieji kartkartėmis pasimėgauja stikline šalto pieno. Taip, karvės pienas iš tiesų užima didelę žmogaus mitybos raciono dalį daugelyje pasaulio šalių. Deja, vis daugiau tyrimų atskleidžia, kad pienas nėra toks jau „geras organizmui“, kaip teigiama populiariuose amerikietiškuose reklamų šūkiuose.

JAV žemės ūkio departamentas, Amerikos pieno produktų taryba, Pieno produktų asociacija ir kitos organizacijos sunkiai dirbo daugelį metų, skatindamos pieno vartojimą. Jos vis dar ragina suaugusiuosius išgerti bent tris stiklines pieno per dieną. Tačiau keletas per pastarąjį dešimtmetį atliktų mokslinių darbų privertė suabejoti stiprinamuoju pieno poveikiu kaulams bei teiginiais apie pieno naudą sveikatai. Rezultatai gali jus nustebinti.

Vienas naujausių ir svarbiausių mokslinių darbų apie pieno poveikį buvo paskelbtas 2014 m. spalio mėn. mokslo žurnale „British Medical Journal“. Jo metu surinkti duomenys leido suformuluoti keletą svarių teiginių, susijusių su pieno vartojimo nauda. Šio mokslinio darbo metu daugiau nei 100 000 Švedijos gyventojų buvo stebimi 20-30 metų. Tyrėjai nustatė, kad moterys, geriančios pieną, dažniau patirdavo kaulų lūžius. Be to, tiek pieną geriantys vyrai, tiek moterys buvo labiau linkę sirgti širdies ligomis ir vėžiu. Šie pribloškiantys rezultatai labai panašūs į kitų mokslinių darbų išvadas.

Atsakingosios medicinos gydytojų komitetas (AMGK, angl. Physicians Committee for Responsible Medicine (PCRM)) pateikė keletą paaiškinimų apie sveikatos sutrikimus, susijusius su pieno vartojimu. Jų teigimu, pienas ir pieno produktai „arba turi mažai, arba visiškai neturi jokios naudos kaulams“. AMGK net patikslino su kokiomis konkrečiomis problemomis susiduriama vartojant

<https://www.oecd.org/education/21st-century-readers-a83d84cb-en.htm>

WEBINAR

Developing literacy skills in a digital world: New findings from PISA

PISA 2018 Results
Programme for International Student Assessment

21st-century Readers
Developing literacy skills in a digital world

Andreas Schleicher

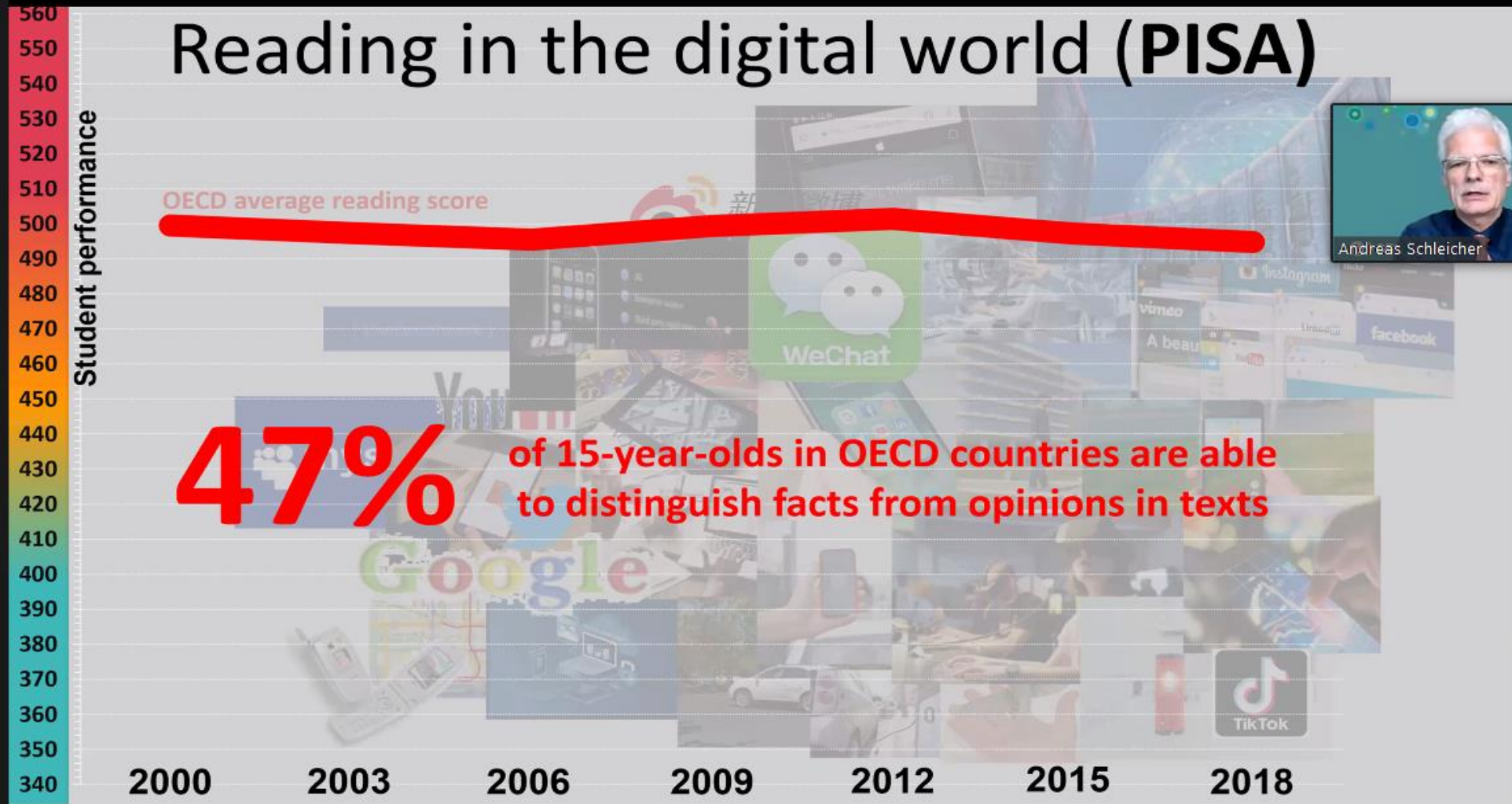
OECD
BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

[Moderator] Henri Pearson

Andreas Schleicher

Director for the Directorate of Education and Skills (OECD)

Reading in the digital world (PISA)

$f(x)=3x+4$

1

7

%

$\frac{1}{2}$

e-learning

Navigating information

Andreas Schleicher

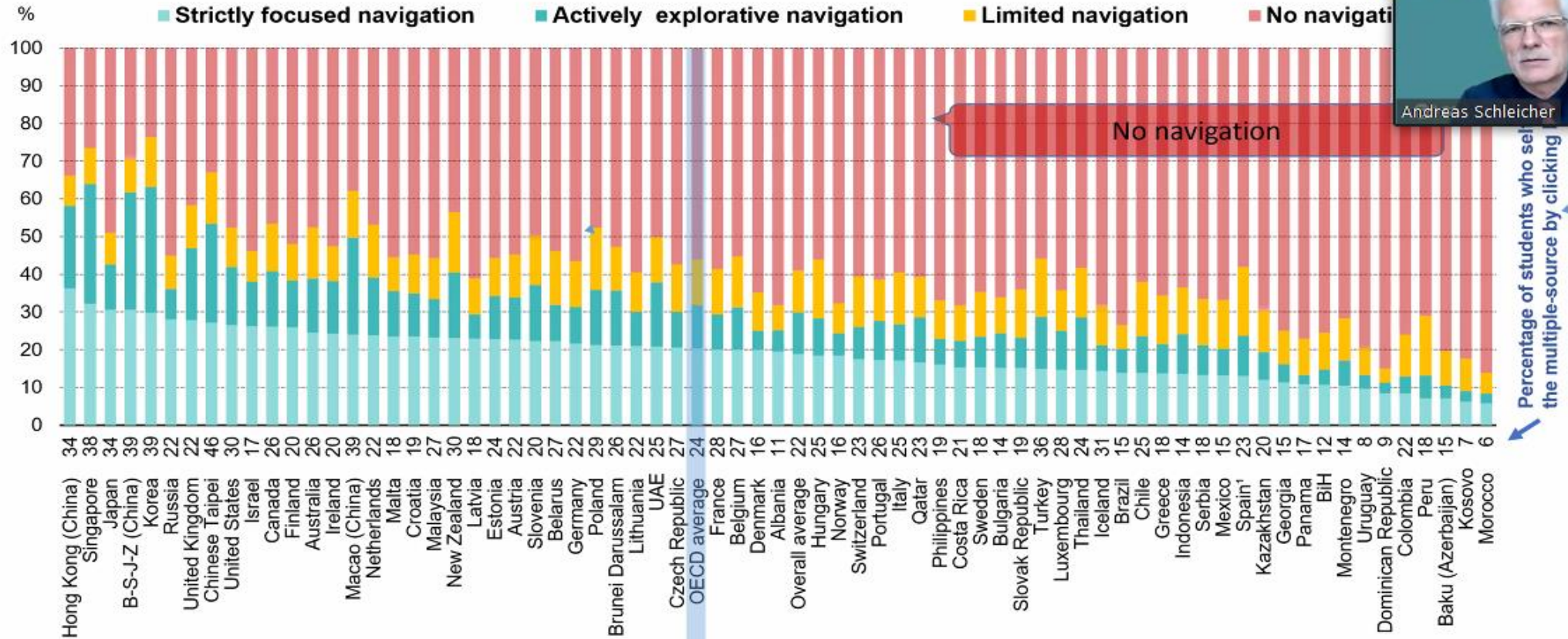
EDUCATION & SKILLS
MANAGEMENT

10

Leave

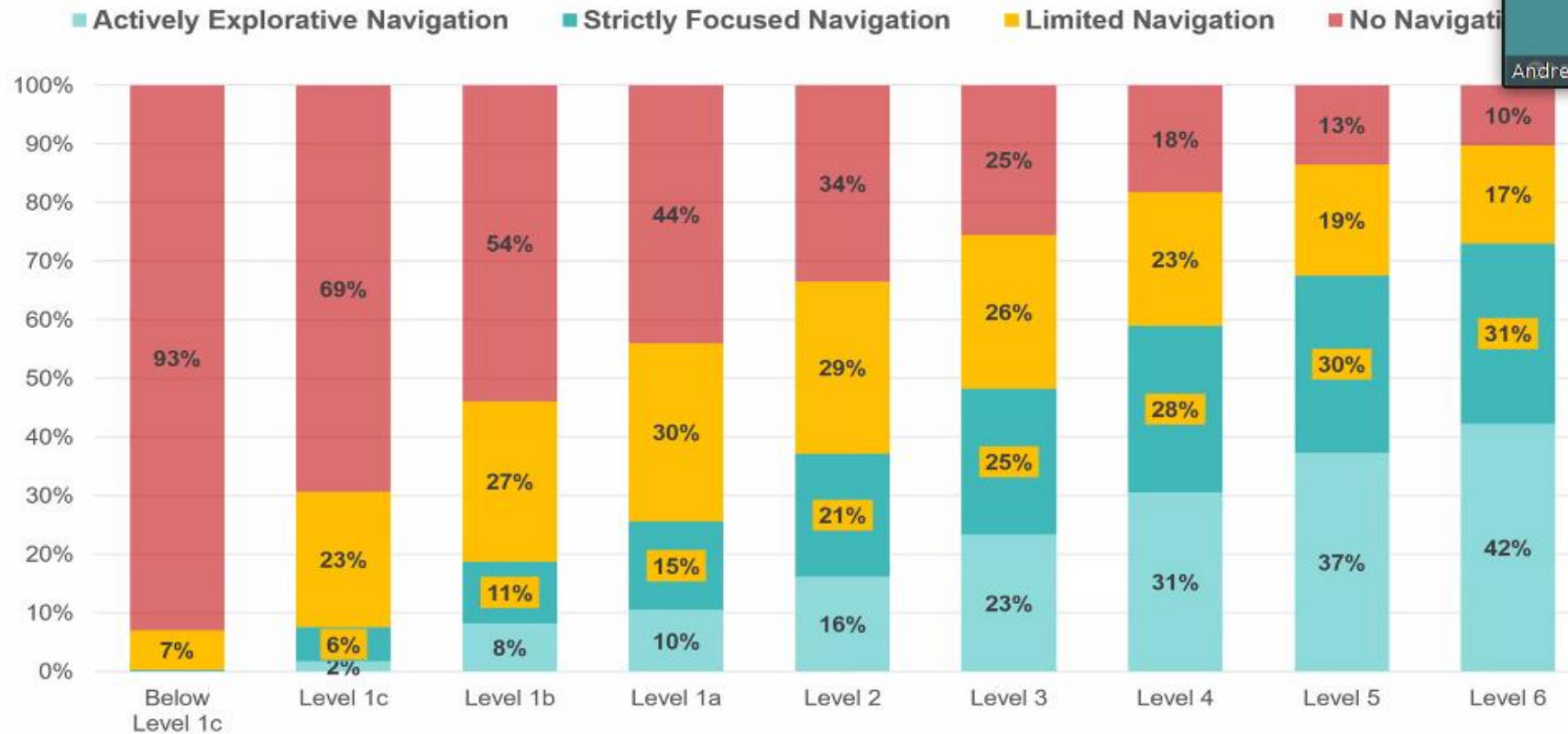
Task-oriented navigation activities

Distribution of navigation behaviours, by reading proficiency levels

Overall average

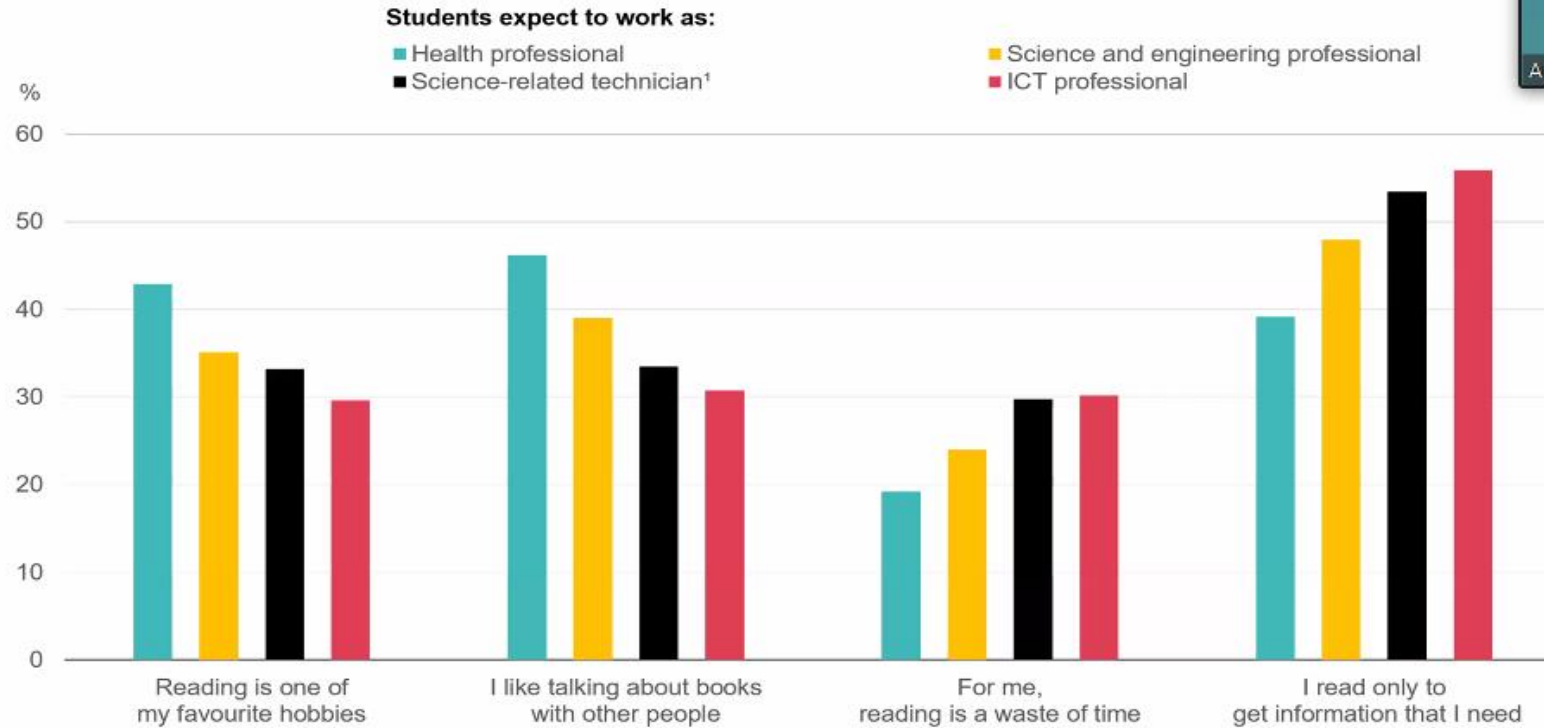
Career expectations

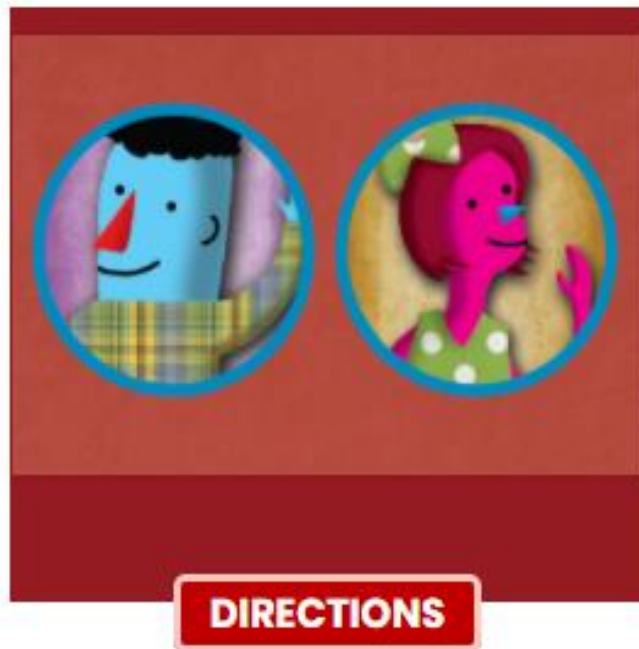
Reading habits, by students' career expectation

Percentage of students who expect to work in the following careers, and who agreed or strongly agreed on the following reading behaviours, OECD average

Interaktyvūs tyrimo IEA PIRLS pavyzdžiai internete

<http://timssandpirls.bc.edu/pirls2016/international-results/epirls/take-the-epirls-assessment/>
<https://timssandpirls.bc.edu/pirls2016/index.html#modalTasks>

Skaitymo tikslų ir teksto suvokimo procesų procentinė dalis tyrimo IEA PIRLS testuose

Skaitymo tikslai	Dalis procentais
Skaitymas siekiant įgyti literatūrinės patirties	50 %
Skaitymas siekiant gauti ir panaudoti informaciją	50 %

Teksto suvokimo procesai (gebėjimai)	Dalis procentais
Sutelkti dėmesį ir rasti aiškiai pateiktą informaciją	20 %
Daryti tiesiogines išvadas	30 %
Interpretuoti ir integruoti idėjas bei informaciją	30 %
Ištirti ir įvertinti teksto turinį bei detales	20 %

1. Sutelkti dėmesį ir rasti aiškiai pateiktą informaciją

Klausimuose gali būti prašoma:

- ❖ atpažinti informaciją, atitinkančią konkretų skaitymo tikslą;
- ❖ ieškoti specifinių minčių;
- ❖ ieškoti žodžių ar frazių apibrėžimų;
- ❖ nustatyti pasakojimo aplinkybes (pvz., vietą ir laiką);
- ❖ rasti pagrindinį sakinį arba pagrindinę mintį, aiškiai pateiktą tekste.

2. Daryti tiesiogines išvadas

Klausimuose gali būti prašoma:

- ❖ padaryti išvadą, kad vienas įvykis sukėlė kitą įvykį;
- ❖ padaryti išvadą, kokia yra vienas po kito pateiktų argumentų pagrindinė mintis;
- ❖ identifikuoti tekste pateiktus apibendrinimus;
- ❖ apibūdinti ryšį dviejų veikėjų ryšį.

3. Interpretuoti ir integruoti idėjas bei informaciją

Klausimuose gali būti prašoma:

- ❖ įžvelgti pagrindinę teksto mintį ar temą;
- ❖ apsvarstyti, kokie galėtų būti alternatyvūs veikėjų veiksmai;
- ❖ palyginti ir priešpastatyti tekste pateiktą informaciją;
- ❖ apibūdinti pasakojimo nuotaiką ar toną;
- ❖ paaiškinti, kaip tekste pateikta informacija pritaikoma realiaame pasaulyje.

4. Iširti ir įvertinti turinį, kalbą bei teksto elementus

Klausimuose gali būti prašoma:

- ❖ įvertinti tekste pateiktos informacijos išsamumą ar aiškumą;
- ❖ įvertinti, ar tekste aprašyti įvykiai galėtų realiai įvykti;
- ❖ įvertinti tikimybę, kad autoriaus argumentas galėtų pakeisti skaitytojų nuomonę ar veiksmus;
- ❖ įvertinti, kaip tiksliai teksto antraštė atspindi pagrindinę teksto temą;
- ❖ apibūdinti kalbos ypatybių (pvz., metaforų ar tono) poveikį;
- ❖ įvardyti autoriaus požiūrį pagrindine teksto tema.

PIRLS 2016 skaitymo pasiekimų lygmenys

Minimalus lygmuo (400 – 475 taškai)

Skaitydamas **paprastesnius informacinius tekstus**, mokinys geba:

- Rasti ir atkurti tekste ar kitu formatu (pvz., grafike, diagramoje) aiškiai pateiktą informaciją.
- Bandyti daryti tiesiogines išvadas apie paaiškinimus, veiksmus ir aprašymus.

PIRLS 2016 skaitymo pasiekimų lygmenys

Vidutinis lygmuo (2) (475 – 550 taškų)

Skaitydamas **ir paprastesnius, ir gana sudėtingus informacinius tekstus**, mokinys geba:

- Rasti ir atkurti du ar tris informacijos vienetų, pateiktus tekste.
- Daryti tiesiogines išvadas siekdamas pateikti faktinius paaiškinimus.
- Bandyti interpretuoti ir integruoti informaciją, nustatant įvykių eiliškumą.

Tarptautiniai skaitymo pasiekimų lygmenys. **Aukštas lygmuo (2)** (550 – 625 taškai)

Skaitydamas **gana sudėtingus informacinius tekstus**, mokinys geba:

- Rasti ir atskirti atitinkamą informaciją sudėtingame tekste ar sudėtingoje lentelėje.
- Daryti išvadas apie loginius ryšius siekdamas pateikti paaiškinimus arba priežastis.
- Integruoti tekstinę ir vaizdinę informaciją siekdamas interpretuoti ryšį tarp idėjų.
- Įvertinti ir apibendrinti teksto turinį ir detales.

Tarptautiniai skaitymo pasiekimų lygmenys.

Aukščiausias lygmuo (daugiau nei 625 taškai)

Skaitydamas **gana sudėtingus informacinius tekstus**, mokinys geba:

- Atskirti ir interpretuoti sudėtingą informaciją iš skirtingų teksto dalių ir tai pagrįsti remdamasis visu tekstu.
- Integruoti viso teksto informaciją siekdamas paaiškinti veiksmų ryšius ir seką.
- Bandyti įvertinti vaizdines ir tekstines detales apsvarstydamas autoriaus požiūrį.

Kaip atrodo interaktyvus tekstas ir testas?

TIME LEFT
39:37

PROGRESS
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

ePIRLS Online Reading 2016

http://www.google.com?q=mars+in+the+solar+system

Google

Google Mars in the Solar System

[Mars Solar Energy Solutions](#)
www.mars-solar-energy-solutions.com
Providing **solar** hot water, **solar** pool, **solar** electric installations and service. **Solar system** panels provide...

[Planet Discovered Outside Solar System](#)
www.times-journal.org > science > astronomy
Astronomers have spotted a planet, more red than **Mars**, orbiting a dying star outside of our **solar system**...

[An Overview of the Solar System](#)
www.eightplanets.org
The **solar system** consists of the Sun and the eight official planets: Mercury, Venus, Earth, **Mars**, Jupiter...

[Solar Eclipses for Beginners](#)
www.mreclipse.com
Learn where the next **solar** eclipse will occur. View images of **solar** eclipses on Earth and **Mars**...

Google and the Google logo are registered trademarks of Google Inc., used with permission.

ePIRLS
Class Project

Mr. Webster
Today, we are going to read about the exploration of Mars.

Mr. Webster
Let's begin by using "Google" to search the Internet.

1.
Look at the Google search results, at left.
Student
Click on the link that is most likely to explain where the planet Mars is in the solar system.

Kaip atrodo interaktyvus tekstas ir testas?

TIME LEFT
35:29

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

PROGRESS

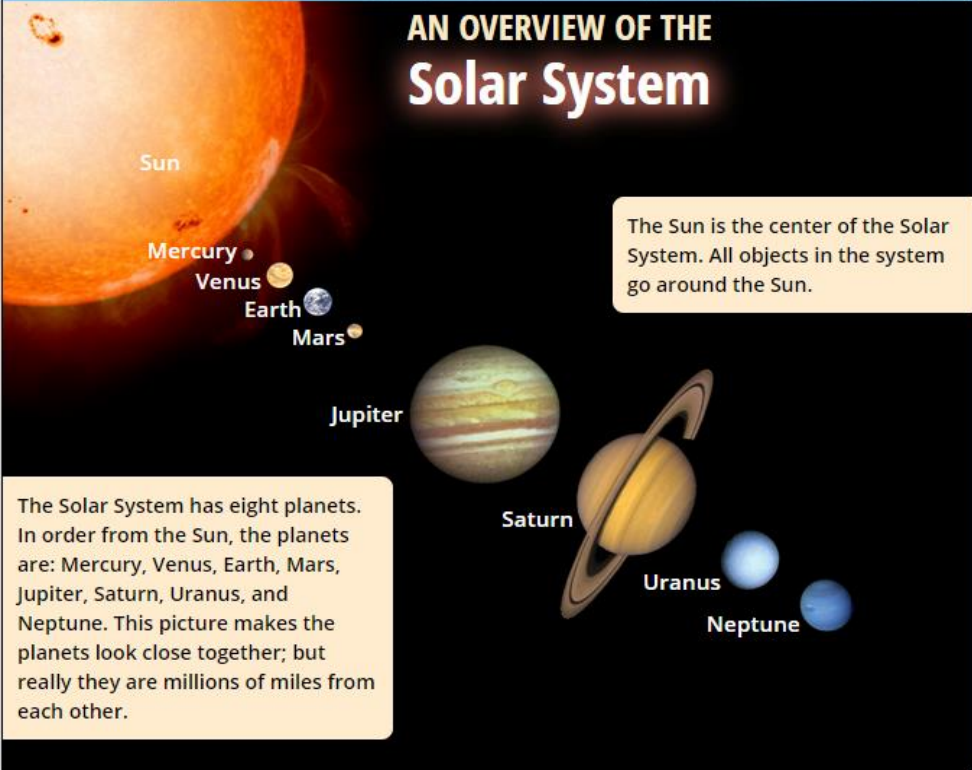
http://www.eightplanets.org

ePIRLS Online Reading 2016

The Solar System

8 PLANETS

Home Sun Mercury Venus Earth Mars Jupiter Saturn Uranus Neptune

AN OVERVIEW OF THE Solar System

The Sun is the center of the Solar System. All objects in the system go around the Sun.

The Solar System has eight planets. In order from the Sun, the planets are: Mercury, Venus, Earth, Mars, Jupiter, Saturn, Uranus, and Neptune. This picture makes the planets look close together; but really they are millions of miles from each other.

Space Camp!

Take control of a trip to the stars!

Blast Off!

ePIRLS Class Project

Zemė

Venera

Merkurijus

✓ SAVED

Mr. Webster

Now, click on Mars to learn more about this planet.

3.

100 years ago, why did scientists think there might be life on Mars?

 Student

SAVE

Kaip atrodo interaktyvus tekstas ir testas?

TIME LEFT
30:35

PROGRESS
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

http://www.mars-exploration-program.org

The Solar System

Mars Exploration Program

Mars Exploration Program

Home

Getting to Mars

Missions

Seeking Signs of Life

Rover Called Curiosity

Mars Exploration Program

For centuries, people have been trying to learn about Mars. Thanks to advances in technology, people can now explore Mars up close.

Since 1965, scientists have attempted more than 40 missions to Mars. Still, it is very difficult to get to the Red Planet. There have been more failures than successes.

However, the exploration of Mars continues. Scientists are determined to learn whether there was ever life on Mars.

YOU CAN BE A STAR!

HAVE A STAR NAMED AFTER YOU OR A FRIEND!

Be A Star!

ePIRLS
Class Project

6.

Look at the Google search results, at left.

Student

Click on the link that will provide the most information about space exploration of Mars.

7.

What do the words "more failures than successes" tell you about missions to Mars?

Student

☐

Scientists have attempted 40 missions so far.

☐

Technology needs to advance.

☐

Missions to Mars are difficult.

☐

People will keep exploring Mars.

 SAVE

Kaip atrodo interaktyvus tekstas ir testas?

TIME LEFT
27:05

PROGRESS
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

ePIRLS Online Reading 2016

http://www.mars-exploration-program.org/rover-called-curiosity

The Solar System / Mars Exploration Program

Mars Exploration Program

HomeGetting to MarsMissionsSeeking Signs of LifeRover Called Curiosity

The Rover Called Curiosity: Like a person, Curiosity has different body parts. These help the rover explore the surface of Mars almost like a person would.

ARM and HANDBODYEYESWHEELS and LEGS

Curiosity has a robot arm and hand. It holds and uses tools so it can collect samples of rocks and dirt.

Take a Walk

And See the World

Life On

ePIRLS Class Project

Called Curiosity."

Mr. Webster
Click on the body parts of Curiosity to read about what each part does.

16.
Match each part of Curiosity with something that the part does. Click on the drop-down menus.

Student

A. Arm and Hand
What does this part do?

B. Body and Instruments
What does this part do?

C. Eyes
What does this part do?

D. Wheels and Legs
What does this part do?

 SAVE

Kaip atrodo interaktyvus tekstas ir testas?

TIME LEFT
25:26

PROGRESS

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

http://www.timesjournal.com/gift-of-curiosity

ePIRLS Online Reading 2016

The Solar System / Mars Exploration Program / The Gift of Curiosity

TIMES-JOURNAL

The Gift of Curiosity

By Maria Green

For decades, scientists have wondered whether the surface of Mars ever had water. Now, Curiosity's cameras show signs that Mars once had rivers. There are photographs of what looks like a dried riverbed. Other photographs show huge canyons and valleys that could have been made by rivers.

Scientists are now "convinced that Mars did have an ocean a few billion years ago," says Charles Elachi, who directed the Curiosity mission.

But if Mars had an ancient sea, this raises another question, says Elachi: "Could life have evolved on Mars?" And if it could: "Did life evolve? And where is it now?"

Mars rocks from a dry riverbed.

Earth rocks from a dry riverbed.

Solar Power
HEAT
AND
LIGHT
YOUR
HOME
WITH
THE SUN!

ePIRLS
Class Project

✓ SAVED

Mr. Webster
Now, we are going to read about what Curiosity has done on Mars. Click on this link — [The Gift of Curiosity](#)

18.
The surface of Mars may have looked different in ancient times than it does today. Describe one way.

Student

SAVE

Kaip atrodo interaktyvus tekstas ir testas?

TIME LEFT
38:35

PROGRESS

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

http://www.hmaa-web.org/applying.html

ePIRLS Online Reading 2016

Women's History / A Lady Doctor?

Elizabeth's Goal Applying Studying Practicing

A LADY DOCTOR? You Must Be Joking!

Doctor Elizabeth Blackwell

Applying

Elizabeth contacted every medical school in the New York area – 29 altogether! The staff of every school said the same thing “No! A lady doctor? You must be joking!”

Finally a small school called Geneva Medical College decided to let the students vote on whether to let Elizabeth in. The staff assumed the students would say no. But the students thought it was a joke and voted “yes.” So, the College let Elizabeth in.

Geneva Medical College

Unlimited free calls for the first month with Roverphone

JOIN NOW!

ePIRLS Class Project

Mr. Webster
Now, click on the following link and read [A Lady Doctor? You must be joking!](#)

Mr. Webster
Now, click on the website tab “Applying.”

6.
The title of the text is “A lady doctor? You must be joking!” Which two groups of people treated the idea of a lady doctor as a joke?

Student

 SAVE

Tarptautiniai skaitymo gebėjimų tyrimai: informacinių tekstų skaitymas internetinėje aplinkoje

DR. RAMUTĖ SKRIPKIENĖ, Nacionalinės švietimo agentūros Stebėsenos ir
vertinimo departamento Švietimo politikos analizės ir tyrimų skyriaus tyrėja